

політичні агітації на сцені конкурсу, але фронтмен групи наприкінці свого виступу, у фіналі шоу, закликав допомогти Україні: "I ask all of you! Please help Ukraine Mariupol! Help Azovstal right now". (Слід зазначити, що виконавці продали кубок «Євробачення», який отримали як переможці конкурсу, і виручені кошти (900 тис. доларів), передали у фонд Сергія Притули на придбання трьох безпілотників).

Отже, на думку автора, концертну діяльність можна вважати інструментом сприяння поступу сучасних соціальних благодійних проектів, її слід розглядати в якості дієвого засобу відволікання людей від постійного страху під час війни, абстрагування та продовження жити в запропонованих обставинах, єднання українського народу та допомоги в наближенні перемоги.

Д. Назаренко

НАРОДНИЙ ТЕАТР «НА ПАВЛЕНКАХ» У ПЕРІОД ВІЙНИ

D. Nazarenko

THE PEOPLE'S THEATRE "NA PAVLENKAKH" DURING THE WAR

Роль народних театрів, на жаль, залишається сьогодні недооціненою та маловивченою в контексті сучасної наукової думки. Відчутна нестача інформації на просторах інтернету, не збережені матеріали, щоденники народних театрів свого часу призвели до того, що наразі мало відомо про них. Такі театри прирівнюють до простих самодіяльних театрів, хоча звання «Народний театр» потрібно здобути, а потім кожні чотири роки показом на сцені вистави підтверджувати. Ще якихось 50 років тому кількість народних театрів була значно більшою, наразі тенденція на такі театри послабшала, що призвело до катастрофічного зменшення кількості, тепер їх не більше десяти. Вивчаючи їхню театральну, просвітницьку та виховну діяльність, методику роботи, цінності, які несуть у світ режисер та актори таких театрів, можна зазначити, що народні театри є абсолютним унікальним явищем. Поняття «Народний театр» сьогодні є не тільки маловідомим, а ще й майже зниклим. Саме тому розкриття цієї теми є важливим і актуальним.

На початку повномасштабного вторгнення більшість людей думали, що за воєнними подіями буде не до питання мистецтва. На подив, без сумніву, нищівні події дали зворотний результат. Нині можна стверджувати, що поступово настає період піднесення театрів. Крім державних театрів, з'являється багато приватних, або театрів-студій. Квитки навіть можуть розкуповуватися на місяці вперед, а в залах аншлаги. Ходити в театри стає престижним (зазираючи в соцмережі, нині можна побачити численні відео з вистав). А найголовніше, що ці театри грають благодійні вистави й нині суттєво допомагають військовим.

Прикладом такого театру є народний театр «На Павленках», якому цього року виповниться 71 рік. З початком повномасштабного вторгнення вони роблять велику благодійну справу: шийють, плетуть маскувальні сітки, усіляко підтримують збори й грають благодійні вистави, гроші з яких спрямовують на закриття зборів на військові потреби. Не дивно, що акторами народного театру були робітники Турбомеханічного заводу та творча молодь міста, які з неабияким ентузіазмом та професійним режисуванням першого режисера Леоніда Марініча вивчали акторську професію, грали вистави, ставали лауреатами фестивалів, грали радіовиставу на кіностудії ім. О. Довженка і в результаті плідної праці першими в Україні отримали звання «Народний театр».

Повномасштабне вторгнення не стало завадою у виступах на сцені народного театру. Помітною є позитивна динаміка в театральному осередку «На Павленках», труппа поповнюється небайдужими до мистецтва людьми: талановитими хлопцями та дівчатами, акторами в минулому театру ім. Гоголя, студентами ХДАК й ентузіастами, які мріють про набуття досвіду в професії актора, — всі вони грають у виставах ЦКД Полтави.

За цей період глядач побачив вистави Лесі Українки, Олександра Олеса, Олени Пчілки, Готгольда Ефраїма Лессінга, Арчибальда Кроніна та ін. Театр почав здійснювати гастролі та брати участь у фестивальному русі, втілюючи свій месіанський порив щодо сприяння формуванню національної свідомості українців, відродженню української культури, зокрема підйому національного духу в наявній реальності.

Отже, висвітлення обраної автором теми існування та діяльності народних театрів України розширює науковий дискурс вітчизняного театрознавства. Крім того, поглиблюється уявлення про мистецьку місію театру, зокрема Народного театру «На Павленках», який, попри нищівні воєнні обставини, стійко підтверджує звання «народний» та набирає обертів розвитку, сприяючи нині актуальному, як ніколи, відродженню української національної культури.

М. Островська, Д. Гаврилюк

**ТЕАТР ПІД ЧАС ВІЙНИ:
МІСІЯ ЗЦІЛЕННЯ СУСПІЛЬСТВА Й РЕФЛЕКСІЇ ДІЙНОСТІ**

M. Ostrovska, D. Havryliuk

**THEATRE DURING WAR:
THE MISSION OF HEALING SOCIETY AND REFLECTIONS ON REALITY**

Актуальність обраної для розгляду теми полягає, насамперед, у тому, що вона безпосередньо стосується реалій України кризь призму обґрунтувань ролі театру під час війни.

Питання актуальності театрального мистецтва викликає відповідні дійсності суперечності. Глядачі поділяються на два табори: одні вважають театральну діяльність під час війни недоречною, інші кажуть, що театр необхідний для рефлексій на тему війни, і, навпаки, можливості «вийти» думками в інший світ. Війна змінює наші запити на мистецтво.

Звернення до мистецтва театру формує світосприйняття через засвоєння його художньої мови. Тому для одних театр під час війни — це рефлексія, можливість відчувати «причетність до болю країни», для інших — рятівний відпочинок і втеча від важкої реальності.

Якщо згадувати історію, у кризові моменти театр не «зникає», а навпаки, трансформується, адаптуючись до нових потреб й умов глядача. Складний період стає поштовхом для нового театру.

У Польщі під час Другої світової війни був створений експериментальний театр «Редуту» Юліуша Остерва, який, відроджуючи культурну свідомість через театральні постановки, став духовною опорою нації. Франція, Італія, Німеччина тощо — так можна дійти і до Стародавнього Риму — історія зберігає низку свідчень тому, що під час війни мистецтво театру отримує новий «бум» розвитку, нові сенси й нові форми. Театр, за відомим висловлюванням Леся Курбаса, «має бути таким,